

Bart Jan Spruyt: Wie is de held van Rotterdam: Ahmed Aboutaleb of Reniël?

Posted on 28 september 2024 by Bart Jan Spruyt

Is Reniël Litecia al als een held ontvangen op het Rotterdamse stadhuis, nadat hij de '*allahoe akbar*' schreeuwende dader van een aanslag uitschakelde – in de week waarin de burgervader van de stad wel uitbundig werd gefêteerd?

Wat is een held? En hoe gaan wij met helden om?

Volgens Van Dale is een held 'een dapper krijgsman, een strijder die door moed uitblinkt' danwel 'iemand die uitblinkt door grootse daden'. Heldenverering is dan natuurlijk de verering die wij iemand schuldig zijn die zich door een daad van dapperheid en moed heeft onderscheiden. Terwijl anderen niet konden of durfden, heeft hij een daad gesteld, een redding verricht. We zijn hem daarom dankbaarheid verschuldigd en willen hem om die reden publiekelijk eren.

Een carrière-politicus weten wij te eren

Als iemand dezer dagen publieke eer te beurt valt, is het de Rotterdamse burgemeester Ahmed Aboutaleb. Donderdag nam hij in de gemeenteraad afscheid als burgemeester van de stad, maandag draagt hij zijn ambtsketen over aan zijn opvolgster, Carola Schouten. Ruim vijftien jaar heeft hij de stad in dit ambt gediend, nadat hij eerder wethouder in Amsterdam en staatssecretaris in het vierde kabinet-Balkenende was geweest.

Een carrière-politicus weten wij te eren. Bij zijn afscheid ontving Aboutaleb de hoogste gemeentelijke onderscheiding, de Johan van Oldenbarnevelt-penning, en werd hij bevorderd tot commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. En daar zal het wel niet bij blijven.

Voor velen is Aboutaleb niet minder dan een held. Zoon van een imam uit het Riftgebergte, kwam hij in 1976 op vijftienjarige leeftijd naar Nederland. Hij deed de LTS, de MTS en de HTS, was actief in de journalistiek en de persvoorlichting, werd directeur van Forum, solliciteerde bij Pim Fortuyn maar koos toch voor de PvdA, en werd wethouder. Een harde werker dus, een sterke persoonlijkheid, een man die ondanks of dankzij zijn afkomst carrière heeft gemaakt, de eerste burgemeester van Marokkaanse afkomst, Nederlander van het jaar in 2014, een man die veel waardering heeft ontvangen.

Het antwoord op de vraag waar het hem als burgemeester van de grote, multiculturele havenstad vooral om was gegaan, gaf hij zelf bij zijn afscheid: 'Mijn moeilijkste taak was niet het voorzitterschap van de raad of het college, maar het bewaken en bewaren van de sociale vrede, samen met bewoners en partners in de stad. Dag en nacht', zei Aboutaleb in zijn laatste speech in de gemeenteraad. 'Dat wierp zijn vruchten af in de vorm van zichtbare, voelbare rust. Maar de lijn tussen rust en onrust is dun, en behoeft voortdurend alertheid en onderhoud.'

Alsnog door het stof

Maar dat was pech hebben. Tijdens zijn afscheidsdiner in De Doelen, toen hij zijn lintje opgespeld kreeg, speelde zich een paar honderd meter verderop, onder de Erasmusbrug een drama af. Een '22-jarige man uit Amersfoort' begon daar met messen om zich heen te meppen, '*allahoe akbar*' roepend, en doodde daarbij een

man. Een andere persoon raakte zwaargewond.

Het gebeurde dus tijdens zijn afscheidsfeestje. En pas de volgende dag reageerde Aboutaleb, waarbij hij nogal in de fout ging door op te merken dat hij zelf ook 'wel tientallen keren per dag' de woorden '*allahoe akbar*' bezigt. Dat riekte op z'n minst naar een opzichtige poging het steekincident te bagatelliseren, en dat terwijl het OM heeft verklaard dat onderzoek wordt gedaan naar een terroristisch motief bij de dader. En zo moest hij alsnog door het stof, in de media en in zijn gemeenteraad.

Maar hoe is het ondertussen met Reniël Renato David Litecia? Dat is de Rotterdammer, een sportinstructeur, die op het moment van de aanslag een klant training gaf onder de Erasmusbrug, zag hoe de dader met zijn twee dertig centimeter lange keukenmessen om zich heen maaide, die aanvankelijk wilde wegrekken maar toen bedacht: 'Dat moet anders'. Hij wist de man met een quatstang uit te schakelen, en heeft daarmee ongetwijfeld heel veel verder leed voorkomen. In de media is hij uitgeroepen tot een '[totale held](#)'.

Is deze held op het gemeentehuis ontvangen? Heeft hij een lintje gekregen?

Elders doen ze dat anders en beter. We herinneren ons het jaar 2015, het jaar van de islamitische aanslag op de Parijse redactie van *Charlie Hebdo* – toen Aboutaleb niet zei dat ook hij meerdere keren per dag '*allahoe akbar*' prevelde maar jihadisten nog oproep om '[op te rotten](#)'. Twee dagen na die aanslag, op 9 januari 2015, werd er ook een jihadistische, antisemitische aanslag gepleegd op een Joodse supermarkt (Hyper Cacher) in de buitenwijk Porte de Vincennes. De terrorist, Amedy Coulibaly, doodde vier mensen en nam zeventien mensen in gijzeling om die te ruilen tegen de gebroeders Kouachi, die twee dagen eerder bij die aanslag op Charlie Hebdo twaalf mensen om het leven hadden gebracht. Coulibaly werd die dag door de politie gedood.

Frankrijk weet zijn helden te eren, wij niet

Het had allemaal nóg erger kunnen zijn als er geen illegale Malinees in de winkel had gewerkt, Lassana Bathily (1990). Hij wist zes personen, onder wie een baby, via een gangetje naar een ruimte te brengen waar ze veilig waren en de aanslag overleefden. Hij wist zelf de winkel te ontvluchten en informeerde de politie over de stand van zaken binnen in de winkel, zodat die gericht en daadkrachtig te werk konden gaan.

Bathily werd niet vergeten. Een moslim uit Mali had Joodse levens gered. Binnen een week kreeg hij alsnog de Franse nationaliteit. Tijdens de ceremonie, live op televisie uitgezonden, kreeg hij een brief van president Hollande, zijn paspoort en een medaille overhandigd. Bathily mocht wat zeggen, en zei dat hij weliswaar tot held was uitgeroepen, maar gewoon menselijk had gehandeld. Hij had gedaan wat zijn hart hem had ingegeven. Deze zomer behoorde hij tot de estafettelopers die de olympische vlam naar het stadion brachten.

Frankrijk weet zijn helden te eren. Wij niet. We zijn een klein gruttersland. Laten we Reniël alsnog op het Catshuis ontvangen en hem danken voor zijn heldendaad. Met gevaar voor eigen leven redde hij de levens van anderen. Op een moment dat Aboutaleb faalde, groeide hij boven zichzelf uit. Dan ga je niet over tot de orde van de dag. Zo'n daad markeer je met een gepast eerbetoon.

[Bart Jan Spruyt](#) is historicus en journalist. Zijn columns over politiek en samenleving verschijnen iedere zaterdag in Wynia's Week.

Wynia's Week verschijnt nu drie keer per week! De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. **Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!**